

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 70. Quid hîc notandum sit circa propositionem 51. ab Inn. XI.
damnatam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

bonum vitæ suæ anteferre, *Suar. Less. Sanch. l. c.*

XII. Incolæ urbis vel provinciæ, quam Ty-
rannus occupavit; licitè manent inter iniquos
possessores, eosque cogente imperio juvant ex-
cubiis, fossione, contributione; idque ex legiti-
mi Principis præsumpto consensu: ex quo etiam
etalia obsequia licitè promittunt cum juramen-
to, ad majora mala sua, & legitimi Principis de-
clinanda, *Lay. n. 5.*

XIII. Nautæ & aurigæ Catholici in Hollan-
dia, etiam sine gravi metu, si absit prava inten-
tio, licitè vehunt annonam ad castra hæretico-
rum, si adsint alii, qui illis cessantibus facerent,
quia nisi id faciant, excludentur omni lucro,
tanquam ososores boni publici. *V. Less: n. 123.*
Sanch. l. c. Filliuc. l. 22. c. 5.

A D D E N D A.

Q. 70. Quid hic notandum sit circa propositionem
51: ab Innoc. XI. damnatam. R. Propositio illa sic
habet, *Famulus, qui submissis humeris scienter adju- 251*
vat herum suum ascendere per fenestras ad stuprandum
Virginem, & multoties eidem subservit, deferendo
scalam, aperiendo januam aut quid simile cooperan-
do, non peccat mortaliter, si id faciat metu notabilis
detrimenti, puta ne à Domino malè tractetur, ne cor-
pis oculis aspiciatur, ne domo expellatur. Circa hanc
damnationem notanda sunt sequentia.

§. 1. Ex hac damnatione colligitur, non esse
licitum cooperari alterius peccato per talem a- 252
ctionem, quæ per se & proximè ad illud pecca-
tum concurrat seu adjuvet, qui enim sic concur-
rit, re ipsâ directè vult peccatum.

§. 2. Quamvis aliquæ actiones hujus famuli 253
de

de se non adjuvent per se & proximè ad peccatum, uti v. g. aperire januam aliquam, quod de se est quid indifferens, tamen certum est cooperationem illius Famuli positam in collectione omnium circumstantiarum, quæ hic recensentur, dici debere per se & proximè adjuvare ad peccatum, ideoque esse illicitam; circumstantiæ autem sunt hæ, inprimis quòd faciat scienter, id est, sciens herum velle inferre stuprum cum gravi violatione justitiæ, si enim nesciret vel tantum dubitaret, non deberet præsumere herum suum velle ingredi ex malo fine, cum delicta non præsumantur, tumque ex justa causa posset materialiter cooperari: deinde multoties cooperatur, & scit illam suam cooperationem multoties juvare ad stuprum: præterea damnum, quod timet, non est summè notabile nec gravissimum, nam semel percuti non est famulo intolerabile; aspici torvis oculis est adhuc magis tolerabile; expelli domo etiam communiter non censetur gravissimum malum, quia tales heri post impetum iræ revocant vel permittunt redire famulos, aut saltem talis famulus potest plerumque simile servitium invenire: itaque nunc certum est, quando cooperatio ad peccatum fit per collectionem harum vel similium circumstantiarum, semper peccari.

254 §. 3. Dubitat *Carden.* in 2. crisi. d. 31. n. 4., an talis cooperatio licita foret illi famulo, si ab hero timeret gravissimum malum, v. g. lethale vulnus, mutilationem, mortem, *7lls. t. 3. n. 114.* putat excusandam à mortali, sed probabilius est non excusandam, quia cooperatio posita in illis circumstantiis videtur per se & proximè tendere ad peccatum, adeoque esse intrinsecè mala, nec posse

posse ex ulla causa cohonestari : hinc limitanda est doctrina *Busenb.* , quamvis enim non contineat propositionem damnatam, eò quòd non loquatur de hero volente inferre stuprum, quod est peccatum contra justitiam , neque de famulo multoties sic subserviente, favet tamen propositioni damnatæ.

Q. 1. *Quomodo liceat petere, permittere vel cooperari ad aliquid, quod non fit sine peccato.* R. §. 1. Pro hoc communiter dantur seqq: regulæ. 1. Si absolute petis rem ab altero fieri , quæ nullo modo potest fieri aliter, quàm peccando, peccas, quamvis certò scires alterum paratum esse ad faciendum. *Dixi*, absolute, quia posses conditionatè petere, ut impedires majus peccatum, uti n. 222. dictum est. 2. Hoc solum licitum est petere ab eo , qui paratus est facere, quod ipse potest licitè præstare. 3. Non peccat, qui ex justa causa petit opus, quod bene & malè fieri potest ab altero, licèt sciat ipsum malè facturum, & faciendum peccaturum : Ratio est, quia ex rationabili causa petis, quod tibi utile est, & alius rectè præstare potest; quòd si non præstet, sicuti debet, ipsi imputatur, nam tu jure tuo uteris, neque ob illius malitiam teneris cum gravi incommodo tuo abstinere. 4. Non peccas, si ex justa causa offeras materiam ex se licitam , quâ alter ex malitia sua abutetur ad peccandum : Ratio pro hoc est eadem , id enim est præter intentionem tuam : advertendum est tamen non ubique semper sufficere eandem causam , nam tantò major requiritur, quantò peccatû ad quod præbetur occasio, est gravius, & quantò proximius ac magis concurrat ad illud ; item quantò probabilius est peccatum non secuturum, si non præberem occasionem &c: 5. Qui facit aliquid indifferens